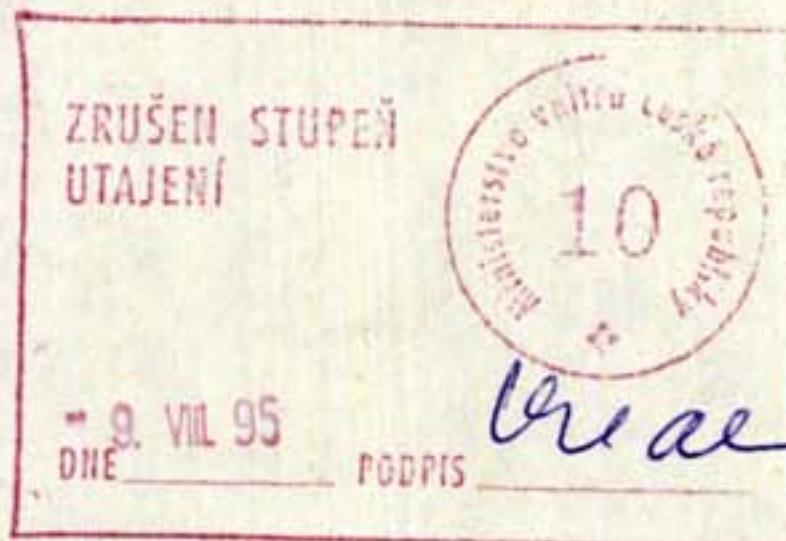

II. správa SNB
analytický odbor

Č.j.: CB-0077/124/03-89

V Praze dne 13. 10. 1989

Výtisk č. : 2.

Přílohy : 4/11

Denní situační zpráva č. 124/89 ze dne 13. 10. 1989.

K bodu 2a) : f

K bodu 2b) : č. 1, 2, 3, 4, 5, 6

K bodu 3) : č. 46

K bodu 4) : f

Vyhovoveno 6x:

č. 1 - OAI VOS

č. 2 - DOHO

č. 3 - I. 72 Zničeno

č. 4 } PWS Zničeno

č. 5 } PWS Zničeno

č. 6 - c. , P Zničeno

Náčelník II. správy SNB

plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

212

Výtisk č.: 2

K bodu 2b)Rozdělovník č. 1

ZRUŠEN STUPNÍ UTAJEJÍ	
- 9. VIII. 95	
DNE	PODPIS
<i>Uvád!</i>	

Pracovnice Čs. rozhlasu Danuše SIROTKOVÁ sdělila, že jednala na pracovišti s hercem Jiřím BARTOŠKOU a nabízela mu angažmá v jistém pořadu pro Čs. rozhlas. BARTOŠKA toto odmítl a důvěrně ji řekl, že v listopadu 1989 připravují některí umělci, zejména herci, kteří podepsali pamflet "Několik vět", bojkot vůči všem sdělovacím prostředkům, kdy budou odmítat vystoupení i v divadlech. Tuto akci organizují z důvodu persekuce některých umělců.

Poznatek byl získán dne 11.10.1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako seriozní a lze jej využít v informačním toku FMV pouze dle rozdělovníku č. 1, neboť hrozí dekonspirace Pramene.

Jsou realizována opatření k ustanovení umělců, kteří se chtějí připojit k bojkotu.

11. odb.

ARCHIV
Záseky super údajen (svazky) dne 11.10.1989

Výtisk č.: 2

K bodu 2b)Rozdělovník č. 1

ZRUŠEN STUPNÍ UTAJENÍ	13	
- 9. VIII. 95 DNE	PODPLIS	<i>Bráve!</i>

Hudebník Zdeněk MERTA se vyjádřil, že Čs. televize vyškrta z jedné připravované inscenace, kterou má natáčet režisér DUDEK, herce Jiřího BARTOŠKU, Jiřinu JIRÁSKOVOU, Josefa KEMRA a Rudolfa HRUŠÍNSKÉHO ml. DUDEK vzkázal prostřednictvím MERTY BARTOŠKOVĚ, že v případě potřeby může s ním počítat jako se svědkem. MERTA přislíbil BARTOŠKOVĚ, že se spojí s režisérem Jiřím ADAMCEM, který byl pověřen za Čs. televizi registrací umělců, kteří v současné době nesmějí vystupovat. BARTOŠKA hovořil, že se obrátí na herce Borise RÖSNERA vzhledem k tomu, že ten registruje uvedené případy na SČDU z pověření tajemníka svazu JUDr. Arnošta BERGERA. BARTOŠKA vyvíjí iniciativu, aby se u RÖSNERA přihlásili všichni postižení umělci. Dále chce podat trestní oznámení na Čs. televizi a za tím účelem se bude radit s Jiřím ADAMCEM.

Poznatek byl získán dne 11.10.1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako seriozní a lze jej využít v informačním toku FMV.

Jsou realizována opatření k získání seznamu osob, které se již nahlásily u Borise RÖSNERA. Celé situaci je věnována stálá pozornost.

11. odb.

Prof. TREIJS se poté rozhovoril podrobněji o časopisu "ATMODA" /Obroda/, který vydává tzv. Lidová fronta Lotyšska. Tiskne se ve vydavatelství komunistické strany Lotyšska, podléhá cenzuře na kterou redakce reaguje tím, že nechává na stránkách bílá místa. Prof. TREIJS dal kolovat mezi studenty několik výtisků těchto novin s upozorněním, že v jednom čísle je i velká reportáž včetně fotografií z Prahy 21. srpna 1989. V závěru své přednášky sdělil, že i on sám se aktivně účastní různých akcí Lidové fronty. Navíc prof. TREIJS v samém konci přednášky řekl studentům, že v současné době v SSSR, pokud přednáší učitel "konzervativní", studenti zásadně jeho přednášky bojkotují. Univerzita podporuje, aby studenti fakulty žurnalistiky v Rize procházeli odbornou novinářskou praxí v tzv. neformálních časopisech.

Poznatek byl získán dne 9.10.1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako seriozní a lze jej využít v informačním toku FMV.

Jsou realizována opatření k zajištění kontroly zahraničních návštěv na FŽ UK Praha.

11. odb.

Výtisk č.: 1
Počet listů: 1

K bodu 2b)

Rozdělovník č. 1

ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ	10
DNE 9. VIII. 95	
PODPIS	Leval

Přehled plánovaných aktivit protivníka na období od
14.10. do 15.10.1989

14. října - setkání členů a příznivců "Mírového klubu J. Lennona" v 18.00 hod. v Praze na Karlově mostě jako vyjádření podpory za propuštění tzv. vězni svědomí /STÁRKA, VEVERKY, CIBULKY, JIROUSE, apod./, za jejich propuštění je organizována podpisová akce;
- do Prahy je svolána celostátní porada zástupců Československé demokratické iniciativy" /po dvou zástupcích z každého kraje/, na které budou projednány nové podmínky organizace její činnosti v teritoriích, včetně přípravy akcí k 28. říjnu.
19. října - plenární zasedání "Československého helsinského výboru" za účasti delegace Mezinárodní helsinské federace /NAGLER, SCHWARZENBERG, STOOL/, jenž má zvolit předsednictvo "Cs. helsinského výboru".
28. října - společná demonstrace tzv. nezávislých iniciativ v Praze, jejíž hlavními organizátory jsou Hnutí za občanskou svobodu, Čs. demokratická iniciativa, OBRODA a CHARTA-77. Jako místo konání je zmažována Letná, popř. pěší zóna. Obdobné demonstrace by měly proběhnout i v dalších městech.

Výtisk č.: 1

Počet listů: 2

K bodu 2b)Rozdělovník č. 1

ZRUŠEN. STUPEŇ UTAJENÍ	10	
- 9. VIII. 95 -		
DNE	PODPIS	
<i>Druse</i>		

Koncem září letošního roku navštívil na pozvání bývalého děkana Fakulty žurnalistiky UK prof. Vladimíra HUDECÉ, fakultu žurnalistiky US v Praze prof. Richards TREIJS, vedoucí katedry žurnalistiky ze Státní univerzity v Rize. Cílem jeho pobytu bylo seznámit se s čs. systémem přípravy novinářů, s novou studijní literaturou a vyměnit si zkušenosti s pracovníky FŽ UK. Prof. Richards TREIJS přednesl také několik přednášek pro studenty televizní a rozhlasové katedry FŽ UK v Praze. V přednáškách se především zaměřoval na roli tisku, rozhlasu a televize v současných podmínkách přestavby v SSSR. Uvedl, že stále více témat se dostává do centra pozornosti sdělovacích prostředků, včetně milice a armády. Zároveň prof. TREIJS sdělil, že i při své práci na fakultě musí řešit otázku, zda existuje něco jako "provokační" dotaz novináře vůči činiteli. I k přěsto, že byl prof. TREIJS upozorněn, aby neovořil před studenty o neformálních skupinách v SSSR, tento naopakovořil o tom, že v Lotyšsku a v Pobaltí se objevily rovněž časopisy neformálních skupin. Také církvení tisk, katalický a luteránský se nově rozvíjí pod vlivem glasnosti. Za velkou přednost tohoto období označil prof. TREIJS bezcenzurnost. Před studenty uvedl, že v SSSR již neexistuje ideologická cenzura. Vše, pokud jde o posuzování článků, závisí na vydavateli a šéfredaktoru.

- 3.-5. listopadu - mezinárodní seminář k problémům kultury Střední Evropy pořádaný polskou Solidouritou ve Wroclavi, jehož součástí bude i přehled "čsl. nezávislé a emigrační literatury". V čestném výboru jsou i čs. emigranti JANOUCH, PELIKÁN a PREČEN. Do PLR přicestuje rovněž Jan KAVAN. Organizátoři vyvíjí aktivitu, aby se semináře zúčastnili i představitelé nezávislých skupin z ČSSR;
- v Lublani /Jugoslávie/ se uskuteční konference organizovaná jugoslávským svazem socialistické mládeže na téma "lidé pro mírovou kulturu". Organizátoři mají zájem o účast zástupce CHARTY-77 a Nezávislého mírového sdružení, jejichž pozvání zajišťuje čs. emigrant Jan KAVAN.
10. listopadu - turistický výlet do Pokronského Buškovce, který organizují členové Hnutí za občanskou svobodu z Bratislavы k výročí vyhlášení republiky.
12. listopadu - svatořečení Anežky Přemyslovny v Římě, na které jsou v církevním prostředí organizovány výjezdy čs. občanů.

A0

Výtisk č.: 2.
Počet listů: 2.

ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ	10	
- 9. VIII 95	DNE	PODPLIS
K bedu 2b		
Loděčkovník č. 1		

Chudej

Představitel Demokratické iniciativy (DI) Emanuel MANDLER se v současné politické situaci v ČSSR v návaznosti na vývoj situace v NDR, PLR a MIR a ve vztahu k 28.10.1989 vyjádřil, že v uplynulém měsíci došlo k totálnímu rozklesu politického systému v NDR, který v současné době nachází svůj odraz jak v oblasti ekonomické, tak i v oblasti morálky. Domnívá se, že NDR, jako samostatný stát, má před sebou poměrně krátkou dobu své vlastní existence. Možnost spojení obou německých států vidí jako reálnou.

Československo a jeho současné politické postoje a orientace jsou podle jeho názoru konzervativní a současné československé vedení není schopno najít reálnou cestu vedoucí ke zlepšení vnitřní ekonomické a politické situace ani k navázání reálných ekonomických vztahů s vyspělými KS. Z tohoto důvodu MANDLER předpokládá, že další vývoj v ČSSR se bude ubírat obdobně jako v Polsku a Maďarsku až ke zrušení komunistické strany a jejího výsadního postavení. Proto považuje za nepotřebné organizační velké protestní akce jako tomu bylo v minulosti ani nepovažuje ze nutné, aby představitelé CHARTY 77 a dalších nezávislých aktivit vystupovali na veřejnosti.

Co se týče 28.10., očekává že se na Václavském náměstí shromáždí velký počet občanů, kteří ovšem nebudou organizováni žádnou iniciativou. Potom bude stačit, aby se na Václav-

ském náměstí objevila Bezpečnost a nezávislé struktury opět získají morální oprávnění vinit státní orgány z porušování lidských práv a pod.

DI se k 28.10. vyjádří pouze v podobě prohlášení, jehož konkrétní podoba teprve vzniká s které bude prezentováno prostřednictvím RSE.

Poznatek byl získán dne 11.10.1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako seriozní a lze jej využít v informačním toku FMV.

Jsou realizována opatření k získání důležitých poznatků o aktivitě DI, zejména ve vztahu k 28.10.1989.

11. odb.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2005 podle § 10 odst. 1 zákona č. 52/2005 Sb.

Výtisk č.: L.
Počet listů: 3.

K bodu 3Rozdělovník č. 1ZRUŠENÍ STUPEŇ
UTAJENÍ

- 9. VIII. 95

DOPIS

ll u de /

V poslední době je značně narušen příslun zboží z SSSR a v železniční přechodové stanici (žpst.) Čierná nad Tisou přetrvávají problémy s vypravením mezinárodních rychlíků do SSSR. Tyto rychlíky přijedou do Čiernej nad Tisou ve stanovených časových termínech připravené na výstup do SSSR, ale odjíždějí do SSSR zpozděně až o 240 minus (i více) z důvodu, že nejsou sovětskou stranou přebírány v časovém harmonogramu. Obdobné problémy jsou i s rychlíky, které přijíždějí z SSSR do ČSSR.

O uvedeném stavu v žpst. Čierná n/Tis. je denně informováno Ústřední ředitelství ČSD v Praze, které již jednalo s partnery z SŽD (Sovětskaja Železnaja dražba) v Moskvě, ale situace se nezměnila.

Daleko větší problém je zjištěn u nákladní vlakové dopravy. Za 24 hodin jsou z SSSR do žpst. Čierná n/Tis. vypraveny v průměru 3 ucelené nákladní vlaky, oproti minulosti se jedná o polovinu. Do současné doby z SSSR nebylo do ČSSR dodáno víc než 350 tisíc tun zboží a uvedený stav se denně zvyšuje. Každý den je s vedením žpst. v ČOPU dohodnuta plánovaná vzájemná výměna počtu vlaků. Dohodnutý počet není však sovětskou stranou dodržován.

Neustále se opakují případy, kdy sovětská strana dopravuje železnou rudu pro VSŽ Košice přes žpst. Čierná n/Tis. VSŽ Košice mají však pro přepravu rudy vybudovanou širokorozběhodnou trať, a proto odmítají překladku v žpst. Čierná n/Tis. platit a rovněž pro

ARCHIV
ZRÚŠENÝ

232

vlastní nedostatek rudy nesouhlasí, aby zásilka rudy pro ně, byla přeložená v Čierné nad Tisou pro jiný podnik. Sovětská strana odmítá však již zpět přebrat vlak (s rudos), který již jednou přešel do Čierné nad Tisou, což je jeden z důvodů proč vzniká hromadění vlaků.

Další důvod je zřejmě skutečnost, že na pracovišti (sovětské strany), kde se vyměňují podvozky, došlo ke snížení stavu pracovníků a to přesto, že nastal zvýšený cestovní ruch.

V důsledku nepřebírání nákladních vlaků ze sovětské strany došlo k podstatnému narušení grafikonu dopravy u mezinárodních rychlíků a u všech vlaků ČSD. V týdnu od 28.8. - 1.9.1989 došlo v ŽPST. Čierná nad Tisou k jednání náměstků ministra dopravy ČSSR a SSSR. Situace se však nekonzolidovala, naopak došlo k dalšímu zvýšení zátěže v železniční dopravě na uvedeném přechodě.

Dne 11.9.1989 zaslal z uvedených důvodů ministr dopravy a spojů ČSSR (ing. PODLENA František) dálnopis ministru dopravy SSSR (s. KONAREV).

Dne 26.9.1989 v 14.00 hod. jednal ministr dopravy a spojů ČSSR s obchodním radou ZÚ SSSR s. PISKOPELEM v otázce celkové situace v železniční dopravě v ŽPST. Čierná nad Tisou. Hovořilo se rovněž o dluhu (SALDO), který má sovětská strana u FMDS. S. PISKOPELEM bylo navrženo, že dluh bude kompenzován poskytnutím oprav železničních uzlů v ČSSR a dovezením určitého množství kabelu pro využití ve spojích. Obchodní rada ZÚ SSSR přislíbil sjednání nápravy v ŠZD.

Dne 26.9.1989 byl zaslán z ŽPST. Čierná nad Tisou telegram na ÚŘ ČSD s tím, že 700 páru obuvi vyrobených v ČSSR nemůže být v důsledku situace na přechodové stanici převzato sovětskou stranou do SSSR. Ministr dopravy a

spoju ČSSR vydaří zákon nekládky pro SSSR do vyřešení situace. Ovšem tento zákon není ze strany PZO a organizací v ČSSR (včetně tranzitu) plně respektován a tím dochází neustále k zhoršování celkové situace v Železniční dopravě v Žpst.

Čierná nad Tisou. Před Žpst. Čierná nad Tisou je v současné době odstaveno 55 vlaků na převzetí sovětskou stranou do ČOPU a 7 vlaků před Žst. MAŤOVCE do UŽHORODU.

Těžký průmysl ČSSR je chráněn v dodávce železné rudy z SSSR, kdy předzásobení má být na 60 dní, je však pauze na 30 dní s situací se stále zhoršuje. V současné době je již celkem odstaveno asi 150 vlaků.

Dne 3.10.1989 v 11.00 hod. došlo na ZÚ SSSR k jednání mezi ministrem dopravy a spojů ČSSR ing. PODLENCOU Františkem a velvyslancem ZÚ SSSR v ČSSR s. LOMAKINEM. Ing. PODLENA vyslovil vážné upřekojení se současným stavem v Železniční dopravě na Žpst. Čierná nad Tisou - ČOP. Jednalo se ve velmi přátelském ovzduší o tom, že ČSSR přislíbila, že nynější stav na přechodové stanici se bude snášit držet 2 až 3 dny, déle to však nebude možné. Pokud se situace nebudé zlepšovat bude nutno čs. strana vydat tvrdý zákon nekládky pro veškerou dopravu i pro tranzit do SSSR.

Velvyslanec ZÚ SSSR s. LOMAKIN vyslovil pochopení s tím, že bude okamžitě informovat předsedu vlády SSSR a bude co nejdříve sjednána náprava.

Informace byla zpracována z poznatků tématického rozboru, které byly získány v září 1989 Prameny č. 1 a 3. Informace je pravdivá a lze ji využít v informačním toku FMV.

Situaci v Železniční dopravě je nadále věnována stálá pozornost.

↓ . odb

329